

Ålands första spelmansstämma blev sommarens största folkfest

Mörkret låg redan tungt över strandslutningen ned mot Slottsviken och de elektriska ljusen strålade i Ålands modärnaste majstång vid Jan Karlsgården nordost om Mariehamn, när Ålands första stora spelmansstämma som tillika blev sommarens folkfest sent på söndagskvällen var till ända.

Så dags hade de inemot 1,000 åhörarna i fem runda timmar lyssnat till allmogefelornas musik i åländska och svenska folklåtar och alla tyckte, att nog var detta en upplevelse och nog var de överresta spelmännen från Stockholms spelmansgille ena överdängare till att kunna spela fiol.

Men Ålänningarna, som bildade sitt spelmansförbund först för ett år sedan, stod sig gott i konkurrensen. Det märkte man redan från början, när festen inleddes med att gäster och värdar gemensamt spelade Gärdebylåten, som gick hem även bland Ålands holmar och skär.

Professorn spelar

Men trots musiken och folkdansen är frågan ändå, om inte huvudrollen denna solstekte julisöndag spelades av en av dagens många talare, professor Otto Andersson från Åbo akademi. Det var en upplevelse både att se och höra den silverhårige professorn, själv en son av Åland, när han berättade om sin hemtrakts folkmusik och illustrerade sitt anförande med fiolmusik.

Professor Andersson är den förste, som började teckna upp gamla låtar från Åland. Redan för 50 år sedan for han runt i bygderna och hade bl. a. turen att träffa 90-årige kantor Öhman i Saltvik, som var Ålands främste spelman och blev en sannskyldig guldgruva för Otto Andersson.

Sedan Åland nu fått sitt spelmansförbund har dess ordförande, Gösta Bryggman, hela året varit sysselsatt med att uppteckna låtarna till eftervärldens nöje och på söndagen fick man bl. a. höra Bambergers brudmarsch och valser från Kumlinge och Eckerö. Och nog hade det varit stor skam om Ålands skatt av folkmusik skulle ha gått förlorad, tyckte bl. a. landstingets tman, häradshövding Thorvald Eriksson och Ålands lantråd Hugo Johansson.

Fiolens röst

Söndagens spelmanssuccé blev ett bevis för hur varmt Ålänningarna känner för sina gamla folklåtar och alla instämde med Otto Andersson, när han som avslutning citerade Arvid Mörnes ord: "Så talar ingen röst i världen som allmogefiolen".

Rektorn för Ålands folkhögskola, Jan Erik Eriksson, berättade om det unga spelmansförbundet, som startade förra året med be-

näget bistående av överreste riks-spelmannen Jan Erik Öst. Tanken på ett åländskt spelmansförbund är gammal, men först nu har man kunnat realisera drömmen och redan finns 30 aktiva spelare, däribland en kvinna. Ingegärd Karlsson från Finström.

De spelade på söndagen så att stråkarna glödde och dessemellan dansade folkdansare från Floda och folkdansare från åländska ungdomsförbundet och när de uppträdde gemensamt såg man att de åländska sockendräkterna förvisso inte står Dalarnas efter i färgprakt.

Västlig kontakt

Professorn och allmogespelmanen Yngve Laurell från Stockholm talade också vackert om de gamla svensk-åländska förbindelserna och landskapsarkeologen mag. Matts Dreijer sa i sitt avslutningstal att det är viktigt att Ålänningarna håller kontakten västeröver, där stamfränderna bor.

Och söndagens spelmansstämma på strandslutningen vid Kastelholms slott, där Erik XIV en gång satt fången, blev en vacker manifestation av svensk-åländskt kultursamarbete, när samstämda felor från Åland och Sverige förenade sig i folklåtar från Mockfjärd och folklåtar från Bamberg.